

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum

Betreft *Declaration of Intent* inzake de intensivering van de
defensiesamenwerking tussen Nederland en Duitsland

Onze referentie

BS2013

In afschrift aan:

De Voorzitter van de Eerste
Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA Den Haag

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en betreft
vermelden.*

Vandaag heb ik in Berlijn, samen met mijn ambtgenoot Thomas de Maizière, de *Declaration of Intent* inzake de intensivering van de defensiesamenwerking tussen Nederland en Duitsland ondertekend. Hierbij bied ik u de tekst van deze verklaring aan.

Nederland heeft zijn veiligheid in nauwe verbondenheid met andere landen georganiseerd. Na de Tweede Wereldoorlog is ons veiligheids- en defensiebeleid in belangrijke mate verankerd in multilaterale organisaties als de Navo en de EU. Naast multilaterale samenwerking heeft Nederland een breed vertakt netwerk van bilaterale relaties ontwikkeld om zijn veiligheidsbelangen vorm te geven.

De internationale inbedding van de krijgsmacht is onverminderd urgent. Om te kunnen beschikken over een krijgsmacht die past bij onze positie in de wereld en dienstbaar is aan brede Nederlandse veiligheidsbelangen zijn we, mede in het licht van aanhoudende budgettaire krapte, in toenemende mate op onze veiligheidspartners aangewezen. Dit geldt zowel voor uitvoering van de operationele hoofdtaken, verdediging van het eigen en het bondgenootschappelijk grondgebied, bevordering van de internationale rechtsorde en ondersteuning van civiele autoriteiten, als voor de inrichting van de krijgsmacht: de ondersteuning, de instandhouding en de bestuurlijke organisatie.

De defensiesamenwerking met Duitsland is in dit verband van grote betekenis. Met de ondertekening van de *Declaration of Intent* hebben beide landen niet alleen de goede samenwerkingsrelatie bestendigd, maar is daaraan ook een nieuwe dimensie toegevoegd: ook op terreinen waar we tot op heden nog niet intensief samenwerken, gaan we de komende jaren de banden verder aanhalen.

Meest in het oog springend zijn de volgende samenwerkingsdomeinen:

1e Duits/Nederlandse Leger Corps in Münster

Deze samenwerking bestaat sinds 1995. Het Corps heeft zich ontwikkeld tot een *High Readiness Force (Land) Headquarters*. Het is het toonbeeld van samenwerking en integratie. In de DoI is de intentie opgenomen om het Corps verder te ontwikkelen binnen de nieuwe *NATO Forces Structure* tot een *Joint Task Force Headquarters Land (JTF HQ L)/Joint Command and Control Capability (JC2C)*. Op CDS-niveau is onlangs het streven overeengekomen dit JTF HQ L in 2017 aan te bieden voor het *Long Term Rotation Plan* van de Navo.

Integratie van de 11e Luchtmobiele Brigade en de Division Schnelle Kräfte

In 2014 wordt in Duitsland de Division Schnelle Kräfte opgericht. Het is de intentie om de 11e Luchtmobiele Brigade (11 LMB) te integreren in deze divisie om op termijn te komen tot een geïntegreerde wijze van opereren. De aansturing zou dan geschieden door een gezamenlijk stafelement in Duitsland. De troepen blijven hierbij echter op hun bestaande locaties gevestigd. Deze integratie levert voordelen op voor opleiding en training en maakt gezamenlijke inzet beter mogelijk.

Intensivering van de samenwerking van Grondgebonden Lucht- en Raketverdediging

De samenwerking op dit gebied bestaat al enkele jaren en vloeit in het bijzonder voort uit gezamenlijke systemen (Patriot) en de gezamenlijke inzet daarvan, zoals nu in Turkije. Beoogd wordt deze samenwerking verder te intensiveren om uiteindelijk te komen tot een geïntegreerd stafelement dat alle Duitse en Nederlandse grondgebonden lucht- en raket verdedigingseenheden aanstuurt. Net als bij de integratie van 11 LMB levert deze integratie voordelen op het gebied van opleiding en training, schaarse capaciteiten en vergemakkelijkt gezamenlijke inzet.

Samenwerking Onderzeedienst

Uit het oogpunt van schaalvoordelen en het behoud van schaarse kennis op het gebied van onderzeebootbouw ligt het voor de hand dat Nederland en Duitsland, beide landen die over onderzeebootcapaciteit beschikken, toenadering tot elkaar zoeken. Door voorts samen opleidingen en training te volgen en gebruik te maken van elkaars opleidingsfaciliteiten kunnen schaarse en dure capaciteiten en middelen effectiever worden ingezet.

Met deze geïntensiveerde bilaterale samenwerkingsrelatie geeft het kabinet invulling aan het voornemen concrete, verdergaande stappen te zetten op het gebied van internationale militaire samenwerking. Hiermee wordt het handelingsvermogen van onze krijgsmacht vergroot en levert Nederland een bijdrage aan de versterking van de Europese defensiesamenwerking.

DE MINISTER VAN DEFENSIE

J.A. Hennis-Plasschaert